

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

Art. VIII. Depulsio Iansenismi,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

rationem boni, & ut est medium quoddam condu-
cens ad manifestationem suæ iustitiæ, vel mi-
sericordiæ. Nec denique eodem modo de repro-
batione, quò de prædestinatione loquuntur: nam
merita quidem volunt esse prædestinationis effe-
ctus, non tamen peccata reprobationis, sed dun-
taxat ipsorum permissiones: de quo in Tracta-
tu de prædestinatione. Unde quadruplex ad mi-
nus Thomistas inter & Calvinum versatur discrimen,
quod tantum eos separat, quantum ab erro-
re veritas distat: quare non immerito Joannes
à S. Thoma Adversariorum argumentum *stupidum*
appellat; illa enim Thomistica & Calviniana
doctrina discrimina, adeò manifesta sunt, ut
nemo, nisi omnino bardus, aut stolidus, non va-
leat ea percipere.

127. Ex his etiam, Adversarij objectiones nedum
solvuntur, sed etiam sponte liquefcunt, & in fu-
mum & auras resolvuntur. Patet enim discrimen
quod ex Belcario Episcopo Metensi Joannes à
S. Thoma refert, nempe Calvinum dixisse,
Deum necessitate miseris ad flagitia &c. nedum
esse verum & legitimum, sed etiam radicem &
fundamentum cæterorum: error enim quò Cal-
vinus Deum facit autorem peccati, ut rivu-
lus à fonte promanat ex alio quò asserit Deum
movere voluntatem hominis ad actus sive bonos
sive malos, solum spontaneè & non liberè, ut
suprà ostensum est. Unde Tridentinum, ut erro-
rem illum penitus elideret, & in suo fonte &
principio præfocaret, sess. 6. can. 6. sic definit:
*Si quis dixerit non esse in potestate homi-
nis, vias suas malas facere, sed mala opera ita
ut bona Deum operari, non permissivè solum, sed
etiam propriè & per se; adeò ut sit proprium ejus
opus non minus proditio Iudæ, quàm vocatio Pau-
li. Anathema sit.* Quibus verbis, Calvinum id-
circo in fide errasse ostendit, & Deum non minus
malorum quàm bonorum actuum autorem fecisse,
quòd docuerit non esse in potestate homi-
nis vias suas malas aut bonas facere: nimirum
quia Deus ad actus sive bonos sive malos spontaneè
solum & non liberè voluntatem hominis movet,
nec potentiam ad oppositum relinquit. Unde loco
suprà adducto inquit: *Voluntatem necessitate
in malum trahi, quamvis libertate abdicatâ,
offendit eos qui inter necessitatem & coactionem
distingueri nesciunt.* Et Beza, qui Calvinum
mordicus in hoc errore adhæsit, ait ubi suprà:
*Quærendam esse vitij originem in instrumentorum
spontaneo motu &c.*

128. Constat etiam ex dictis, optimum esse discrimen
à Patre Lemos adductum in Congregatione
de auxiliis, dum asseruit, *Errasse Calvinum, quia
dixit Deum movere ad malum, sicut ad bonum,
quòd nesciret distinguere inter actionem & entita-
tem, ut est entitas & actio, & inter peccatum: non
erraturum, si diceret concurrere Deum ad entita-
tem, nullo autem modo movere ad peccatum.* His
enim verbis, eximius ille Theologus, secundum
& tertium discrimen suprà adductum insinuavit:
nimirum quòd Calvinus erraverit, & Deum fecerit
Autorem peccati, Tum eò quòd docuerit
ipsum movere voluntatem hominis, motione
morali, ad actus malos, sicut ad bonos, præci-
piendo diabolo ut homines tentet, & ad pecca-
tum inducat: Tum etiam, quia existimavit, Deum
velle non solum malum pœnæ, sed etiam culpæ,
quatenus aliquam rationem boni conducentis ad
manifestationem divinæ iustitiæ vel misericordiæ
induit, subindeque inter entitatem & deformita-

Tom. I.

A tem peccati non distinxit, sed utramque in Deum
ut Authorem retulit.

Nec valent Calvini testimonia quæ P. Anna-
tus in contrarium objicit. Tum quia id quod his
locis Calvinus asseruit, in aliis suprà à nobis addu-
ctis penitus destruit. Tum etiam, quia id non
potest stare cum eo errore, quò asserit Deum ad
actus sive bonos, sive malos, spontaneè solum
movere, ut suprà ostensum est. Addo, hæc loca
facile posse exponi, dicendo cum Valentia suprà
citato, quòd quando Calvinus ait Dei voluntatem
nunquam tendere in malum, nec velle homi-
num malitiam, solum intendit Deum eam non
velle per se, & quatenus formaliter habet ratio-
nem mali; sed per accidens tantum, & inquan-
tum induit rationem boni, seu medij ad manife-
stationem suæ iustitiæ, vel misericordiæ condu-
centis. Et mirum est, quòd Adversarius ad hoc
non advertit, & Calvinum ab eo errore absol-
vere, atque, ut ita dicam, *Aethiopem illum la-
vare tentaverit*, ut in Thomistas vehementius
inveheretur, eorumque doctrinam ut Calviniana
traduceret. Sed certè operam & lixivium
perdidit: scriptum est enim Jeremia 13. *Nun-
quid Aethiops potest mutare pellem, aut Pardus
varietates suas?* Videat ergo æquus Lector, &
judicet, an non verisimile sit quòd refert Joannes
à S. Thoma, Cardinalem Perronium, auditis

C his quæ P. Lemos de doctrina Calviniana exposuit,
tacuisse, & annuere visum. Nihil enim verius,
quàm errasse Calvinum, quòd non solam entita-
tatem, sed etiam malitiam peccati in Deum ut
autorem reduxerit.

Ex dictis etiam liquet, quàm frivola sit Adver-
sarij ratiocinatio, suprà relata; facile enim res-
pondetur, modum quò Calvinus docet, Deum
concurrere ad malas actiones, tria superaddere
ad eum quem Thomista admittunt, nimirum
necessitatem absolutam, & excludentem indiffe-
rentiam actualem, seu potentiam ad oppositum;
motionem moralem ad entitatem actus peccami-
nosi; volitionem peccati, ut induit aliquam ra-
tionem boni, & habet rationem medij condu-
centis ad ostensionem divinæ iustitiæ, aut mi-
sericordiæ, ut suprà ostensum est.

Nec obstat quòd Amelius & Molinaus, sen-
tentiam Thomistarum amplectantur; illi enim,
& multi alij ex Calvinistis, errorem Calviniana
& execrandum, ejurarunt, ut suprà ex
Valentia & Beccano visum est. Utinam in aliis
etiam fidei controversiis à Calviniana doctrina ab-
horrent, & Scholæ Thomisticae adhærerent,
non longè essent à regno Dei. Utinam etiam So-
ciniani & Arminiani, in quæstionibus de gratia
& libero arbitrio, in Scholâ Didaci Alvarez au-
diissent: in ea certè non didicissent Semipelagia-
nismum, quem interpolant; nec semina fidei
& gratiæ in nuda natura collocarent, neque gra-
tiam naturæ pedisse quam facerent; aut eam,
quantum ad efficaciam & usum, libero arbitrio
subjicerent, ut suprà ex Francisco à S. Augustino
vidimus.

ARTICVLVS VIII.

Depulsio Iansenismi.

Iberius interdum aliqui familiaribus, aut ea-
rundem partium studio conjunctis insur-
rant, Thomistas in eodem cum Iansenio luto hæ-
rere; ac majori arte aut dolo alij, dum toto

Y y iij

imperu, totisque viribus in Janseniam ferri simulant & videri volunt, obliquè & per latus Thomistas petunt; & sibi viam parant, ut quod animo diu meditantur, aliquando palam faciant, & fidem non agrè reperiat cujus toties periculum fecerint, aut gustum aliquem dederint; Thomistas à Jansenij sententia, nec quantum latus unguis est, in diversum abire. Sed dum eorum artes, quæ nos minimè latent, ridemus, & fidei ac Scholæ nostræ doctrinæ securi, expectamus ut ab his latebris in apertum veniant; interim Catholicam de decretis & auxiliis per se efficacibus Thomistarum sententiam, à Janseniana doctrina diserepare plurimum, nihilque cum ea habere commercij, breviter demonstrandum suscipio.

331. In primis, Cùm juxta Patrem Annatum, & alios Societatis Theologos, qui contra Jansenium scripserunt, idem sit, in questione de gratia efficaci, Jansenij & Calvinii error: omnia quæ hucusque adduximus ad probandum Thomistas differre à Calvino, pariter demonstrant eos discrepare à Jansenio; & Pater Annatus pugnantia scribit, dum eos Calvinistis implicat, & à Jansenianis sejungit.

332. Deinde, Idem Author locis supra adductis, varia Jansenium inter & Thomistas assignat discrimina: nam in libro de libertate incoacta contra Apologiam Jansenij cap. 2. §. 4. hæc scribit: *Inde processit error Jansenij, quod putaverit se eodem modo philosophari posse quò Thomista, cum tamen diversissima sint eorum principia: nam Thomista cum victrice concupiscentia verbi gratiâ ponunt sufficientem gratiam ad resistendum, nec putant quidquam requiri in altero casu, quod habeat rationem principij & virtutis actiõe, & ideo dicere possunt similitudinem esse potentiam ad utrumlibet oppositorum immediatè ac proximè; neque unquam sensum compositum & divisum sic explicaverunt, ut dicerent voluntatem posse unum in sensu composito, & in sensu diviso, hoc est successive, atque ex hypothesi, quòd fiat mutatio in prærequisitis, posse alterum. Nunquam Thomista ita sensum illum compositum & divisum explicaverunt.*

Et contra Commentatorem cap. 2. §. 1. *Quem inveniunt Janseniani inter Thomistas, qui concedat ita necessarium esse quoad exercitium consensum quem voluntas præbet motioni gratiæ, quantum illa inheret, quomodo necessarius est amor beatificus, quantum durat visio? Quem inveniunt qui dixerit voluntatem divinam gratiâ prædeterminatam, careere proximè ad dissentiendum potentiam? Quem dabunt qui distinctionem sensus compositi & divisi sic interpretetur, ut sensus sit, voluntatem à Deo motam posse dissentire, quantum illa motio aberit, & advenerit alia? Quibus verbis tria inter Jansenium & Thomistas assignat discrimina, quæ ex supra dictis patent. Item in libro Gallico idioma scripto, cui titulus est, *La conduite de l'Eglise*, parte 2. decem & octo doctrinæ Thomisticæ à Jansenianæ differentias indicat, & eleganter ac eruditè prosequitur. Qui plura cupit legat librum à Patre Bernardo Guiart, Doctore Parisiensi editum, cui hunc titulum præfixit: *Discrimina doctrinæ Thomisticæ à Jansenianæ*. Legat etiam librum P. Baronij de libertate humana & gratia divina, disp. 1. §. 3. ubi conferendo doctrinæ Thomisticæ & Jansenianæ principia, validissimè repellit fictitium illum cum Jansenio consensum, quem Theophilus Raynaudus in libro contra Citiacos singulis Diatribis, ac penè paginis nobis objicit.*

133. Tertiò, Thomistarum doctrinam de gratia per seipsam efficaci, nihil cum Janseniano dogmate habere commercij, ex eo patet, quòd Innocentius X. post editam adversus quinque Jansenij propositiones Constitutionem, sæpius viva voce oraculo declaravit, se non intendisse doctrinam de gratia per seipsam efficaci, directè, vel indirectè attingere, sed id duntaxat definire, in quo Thomistæ & Jesuitæ conveniunt, ut ingenue fatetur P. Annatus, in libro cui titulus est, *Ca- villi Jansenianorum*, pagina 29. ubi hæc scribit: *Id in quo convenimus (Thomistæ & Jesuitæ) sancit Pontifex, id in quo dissidemus, disputationi nostræ reliquit. Sed est, inquis, necessaria consequentia à positione illorum principiorum, ad negationem gratiæ prædeterminantis? Respondeo hoc ipsum inter nos disputari, an scilicet necessaria sit illa consequentia, nobis videtur necessaria, illis non videtur. Viri melius sentiant, nondum definitum est. Vicerint illi qui suam sententiam melius probaverint, meliusque defenserint. Atque hoc est Pontificem attingere noluisse controversiam inter nos & Thomistas disputatam de gratia per seipsam efficaci. Et reverà ab hoc alienam penitus fuisse mentem Pontificis, non solum plura viva voce oracula testantur, sed etiam decretum ab ipso editum in Congregatione generali Sanctæ Inquisitionis, habita die 23. Aprilis anni 1654. quò declaravit se celebrem illam de gratia per se efficaci controversiam, in eodem in quo erat in Congregatione de auxiliis statu relinquere; sancivique in ea questione debere observari decreta Pauli V. & Urbani VIII. quæ strictissimè prohibent, ne quis sententiæ affirmanti vel neganti gratiam per se efficacem, aliquam erroris notam inurat.*

134. Sanctissimus etiam Pontifex Alexander VII. qui feliciter Ecclesiæ regit, doctrinam de gratia per se efficaci, sanam & catholicam esse declaravit Brevi dato Romæ die 29. Julij anni 1663. & ad Venerabiles Archiepiscopos & Episcopos Regni Galliæ directo. Cùm enim quidam articuli, doctrinam gratiæ per se efficaci, in eo sensu quòd in Schola Thomistarum docetur, continentes, ab illustrissimo & eruditissimo viro, Domino Gilberto de Choiseul, Convenarum Episcopo, ad ipsum fuissent transmissi, gratulatus est Pontifex Prælati Gallicanæ Ecclesiæ, quòd eorum exemplò, consilio, & operâ, plures ad saniorum doctrinam fuissent inducti. Verba Pontificis sunt.

Venerabiles Fratres, salutem, & Apostolicam Benedictionem. *Ut nulli vestrum incomper- tum est, quantum sollicitudine Innocentius X. felicis recordationis Prædecessor noster, Jansenianam hæresim radicibus evellere conatus fuerit; quantum nos ipsi curâ & instantiâ idem propositum indefinenter prosequi non destiterimus: ita nobis præhæ comperum est, atque perspectum, quam indefesso studio plerique vestrum Constitutiones Apostolicas in Jansenij causa editas executioni mandari procuraverim. Illud autem non mediocri gaudio animum nostrum perfudit, quòd litteris ex Gallia recens allatis, accepimus illorum in dies crescere numerum, qui rectè sapiunt, præfatis Constitutionibus sese ultro subjicientes; illorum verò decretere, qui a veritate auditum averunt, & variis inanum interpretationum argumentis decepti, Decretis Apostolicis resistunt. Is fuit egregius sanè laborum vestrorum fructus, majoris scilicet & potioris partus, ut multi, iique cæterorum nomine, Primarij,*

exemplo vestro, consilio, & operâ ad SANIOREM DOCTRINAM INDVCTI, eâ quâ par est, ut credimus, animi demissione, sese paratissimos exhibuerint ad illa omnia præstanda, que ipsis à Sede Apostolica præscribentur.

Articuli verò illustrissimo Conventarum Episcopo oblati, & per eundem ad Summum Pontificem transmissi, isti sunt.

I.

Cum ex S. Augustini sententia, quam tota S. Thomæ Schola defendit, gratia efficax voluntatem indeclinabiliter & infallibiliter, citra tamen necessitatem, vi divinæ motionis selectens & determinans, ad singulos Christiane pietatis actus necessaria sit, nunquam contingit, ut vel oremus, sicut oportet, nisi cum ea operatur ut oremus, nobisque interpellandi, & gemendi inspirat affectum; nec ut Dei mandata servemus, nisi cum illa facit ut in ejus præceptis ambulemus; nec denique ut inimici tentationes superemus, nisi cum nobis victoriam largiatur. Et tamen cum nonnunquam justis tentationibus succumbant, & in varia peccata prolabantur, etiam cum illa vitare imperfectè ac remissè volunt atque conantur, manifestum est justis in illo imperfectè ac remissè voluntatis statu, vitio licet suo mandata violantibus, efficacem illam & victricem, quâ præsentem nunquam vincimur, gratiam non adesse.

De his ergo justis, quibus illa magna non adest gratia, licet parva & imperfecta non desit, verè urrumque dici potest. & potuisse illos Dei mandata servare, tentationique resistere, eosdemque alio sensu non potuisse. Poterunt enim prorsus: quia non solum liberi arbitrij virtutem & gratiam habituales habuerunt, sed etiam gratiam actualem, quæ sufficiens dici potest, Thomistarum sensu, qui gratia per se efficacis necessitatem supponit.

At quia absente gratiâ efficaci, nunquam contingit ut voluntas sicut oportet tentationi resistat, constantique est apud Thomistas dogma, gratiam sufficientem ab efficaci separatam, non completi omnia ad piè agendum necessaria: ideo vstratissimâ Scripturis, Patribusque locutione, & Thomistis omnibus probatâ, hoc sensu dici potest, justos illos ejusmodi sufficienti gratiâ instructos: tentationi cui succubuerunt resistere non potuisse: quia nimirum ejusmodi potestatem non habuerunt, quæ complete retur omnia ad agendum necessaria; cum gratiam efficacem, ad agendum utique necessariam, non habuerint.

Quare cum dicimus nos sine gratia per se efficaci non posse agere, id hoc uno sensu intelligimus, cum cui desit gratia illa per se efficax, non habere omnia que requiruntur ad actû agendum.

II.

Gratia interior duplex est: alia efficax quæ semper producit illum effectum ad quem impellit voluntatem; alia inefficax, quæ voluntatem excitat ad effectum quem non producit.

Prior gratia ea est quam simpliciter, propriè, & absolute efficacem Thomistæ vocant: huic resisti quidem semper potest, ut iidem docent; at nunquam ita resistitur, ut effectû illo privetur ad quem impellit voluntatem: quod aliis verbis sic exprimentur, ut resisti posse dicant in sensu diviso, non autem in sensu composito.

Secunda autem ea est quam tum excitantem, tum inefficacem, tum sufficientem, idem significantibus verbis, vocant; huic verè resisti ac renititur voluntas, eamque eo effectû privat ad quem excitat, & ad quem potestatem largiatur, superius explicato Thomistarum sensu sufficientem. Potest

A quidem illi voluntas consentire, nec tamen, si absit gratia efficax, nunquam consentit; non defectu antecedenti potestatis, sed liberâ sui ipsius in oppositum determinatione.

Sed quamvis illa gratia per se spectata, effectû illo careat ad quem tendit, ad quem voluntatem excitat, & ad quem per antecedentem Dei voluntatem destinatur; adeoque falsum sit hoc sensu omnem Christi gratiam semper habere cum effectum quem Deus vult, si tamen spectetur ut cum absoluta Dei voluntate conjuncta, merito hoc sensu efficax dici potest, quia semper id in corde hominis operatur, quod Deus absoluta voluntate intendit. Certum est enim apud Thomistas, auxilium sufficiens respectu unius actûs, semper esse efficax respectu alterius, ad quem efficiendum decreto absoluto divinæ voluntatis destinatur: adeoque apud illos omnis gratia est efficax alicujus effectûs, ejus nimirum ad quem proximè ordinatur, & Deus absoluta voluntate intendit, juxta illud Isaie: Verbum quod egredietur de ore meo, non revertetur ad me vacuum, sed faciet quæcumque volui.

III.

Ad merendum & demerendum in statu naturæ lapsæ, non sufficit libertas à coactione, sed requiritur libertas à necessitate: quamvis enim gratia per se efficax infallibiliter & inseparabiliter voluntatem ad agendum determinet, atque ita nunquam voluntas illi actû dissentiat; non tamen inducit necessitatem, quia non tollit dissentiendi potestatem. Est ergo perpetuò in homine lapsò illud quod Thomistæ statuunt activæ indifferentiæ genus, quam proximam dicere nihil verat; dummodo ab hoc verbo semoveas illum sensum, ut voluntas per efficacem gratiam mota credatur nunc consentire, nunc dissentire; sive quod idem est, nunc actualem consensum, nunc verò actualem dissensum, cum ejusmodi gratia componere.

IV.

Tantum abest ut Semipelagiani ideo hæretici fuerint, quòd dicerent gratia nos consentire & dissentire posse; ut potius certum & minimè dubium sit, cuiuscumque gratia, etiam efficaci, resisti posses: id est cum quacumque gratia simul remanere activam, atque, ut supra dictum est, proximam dissentiendi potestatem; licet actû, ut etiam supra dictum est, nunquam efficaci gratiâ dissentiat.

V.

Gratuita prædestinationis doctrina maximam jure merito apud omnes Scholas Catholicas auctoritatem obtinet: hujus autem doctrinæ hæc summa est, ab omnibus ejus defensoribus recepta; solis electis, se spectetur non antecedens, sed absoluta & efficax Dei voluntas, salutem æternam absolutò Dei decreto destinatum esse, cum ea gratiarum ac beneficiorum serie, quibus certissimè liberantur, quicumque liberantur; quorum beneficiorum utique præcipuum est perseverantiæ donum, quod nemo proprium esse prædestinationum inficiatur: hinc sequitur Christum, cujus absoluta voluntas patènter semper conformis exitiit; hoc decretum, nec precibus, nec morte suâ simpliciter & absolute mutare voluisse: Itaque solis illis absolute & efficaciter præmereri voluit salutem æternam, & perseverantiæ donum, quos sibi à Patre datos & de manu sua à nemine raptum iri in Evangelio dicit. De his capitibus apud omnes gratuite prædestinationis defensores convenit; quibus ea tantum Christi mortis omnibus impensa generalitas excluditur, quâ collata omnibus hominibus asseruntur gratia ita sufficientes, ut præterea efficacem ad volendum seu operandum non requirant.

E

Sed hac opinione dempta, nihil obstat, imò prorsus veritati consentaneum est, dicere Christum pro omnibus omnino hominibus mortuum esse, ac sanguinem fudisse; tum quia antecedenti voluntate salutem omnium voluit; tum quia sufficiens pro omnibus pretium obtulit. Falsum autem est, & hæreticum, dicere Christum pro salute duntaxat prædestinatorum mortuum esse, cum multis reprobis, omnibusque adeò justificatis, gratias tradita à Thomistis notione sufficiens meruerit, quibus ad salutem pervenire possent; quamvis nemo eis bene utatur, & in accepta iustitia perseveret, nisi uberioribus illis & efficacibus auxiliis adjuveatur.

ARTICVLVS IX.

Ex Adversariorum testimoniis ostenditur, doctrinam Thomistarum, nihil habere cum Ianseniana commercij.

Cum teste Novatiano cap. 18. de Trinit. firmum sit genus probationis quod ab Adversariis sumitur, ut veritas etiam ab ipsis inimicis veritatis probeatur, non potest melius aut manifestius ostendi, doctrinam Thomistarum de decretis & auxiliis per se efficacibus, nullum cum Ianseniana habere commercium; quam recensendo plura Adversariorum testimonia, quibus id ita ingenuè profitentur, ut eos conductos crederes in patrocinium & defensionem Thomistarum.

135.

In primis enim P. Annatus, unus ex præcipuis ac illustrioribus Molinæ ac scientiæ mediæ defensoribus, librum Romæ edidit, cui hunc titulum præfixit: *Iansenius à Thomistis gratia per seipsam efficacis defensoribus condemnatus, circa quinque propositiones quæ Romæ examinantur, ipsumque his verbis inchoavit. Ianseniani Theologi, seu ut errorem tegant, seu ut in eo periculo in quo versantur, Patres Dominicani habeant propitios, adulatoriâ quadam simulatione fingunt pugnare se tantum pro gratia physice prædeterminante, quam vocant gratiam per seipsam efficacem; nec aliud spectare, quam ut sartatecta sit illa doctrina, pro quo tanta contentione disputatum est, sub duobus Pontificibus, in Congregationibus de Auxiliis; & quia dicitur id aliquibus persuasisse, interesse puto, tum communis boni veritatis, quam omnes quarimus; tum privata Thomistarum dignitatis, autoritatisque, quam non expedit in censura damnabilium sententiarum implicari, ut omnes intelligant, præcipuos defensores gratia physice prædeterminantis, & qui causam illam ardentius egere circa tempora disputationum, contraria omnino posuisse principia, principii Iansenianis, quod ut spero, Lector adeo perspicue intelliget, ex oppositione doctrinæ illorum Thomistarum, ad quinque propositiones Iansenij, ut non dubitem, quin mecum dicturus sit, eos qui tam facile sibi parantur imponi à Iansenistis, alterutram necessario Theologiam nescire, nempe vel Thomisticam, vel Iansenianam. Deinde toto illo opusculo, varia Thomistarum profert testimonia, quibus evincit Thomisticam doctrinam à Ianseniana discrepare plurimum, nihilque adinvicem habere commercij. Idipsum disertè declarat in libro de libertate incoacta, in libro contra Bajanos, & in opusculo cui titulus est: *Informatio de quinque propositionibus ex Iansenij Theologia collectis, ac demum in libro quem nuper edidit, & cui hunc titulum præfixit, La conduite de l'Église, in quo decem & octo Thomistas inter &**

A Iansenianos insinuat discrimina. Unde plurimum illi debet Schola Thomistica, quod eam à Ianseniana se junxerit; sed plus deberet, si eadem sinceritate, & aequitate, illam nihil cum Calvinistis affinitatis & commercij habere fateretur: nec solum in hoc Scholæ Thomistica, sed & sibi ipsi, ac veritati consulere, cum (ut supra annotavimus) Thomistæ non possint à Iansenianis distrahi, nisi pariter à Calvinistis se jungantur.

Quantum etiam Thomistæ à Iansenio & Iansenianis distent, disertè declarat nuperrimus, ac celeberrimus Societatis scriptor, P. Stephanus Dechamps, libro 2. de hæresi Ianseniana, disp. 6. cap. 9. his verbis: *Glorientur licet Ianseniani, tot se nuperi dogmatis patronos habere, quot physica prædeterminationis defensores existerant, verè tamen mihi videor esse dicturus, nullos huic doctrinæ infensores reperiri, quam qui post natam Calvini hæresim, ex S. Dominici ordine, aliisque ejusdem sacrae Theologiæ, majoris eruditionis & ingenij laude floruerunt. Adducitque sigillatim eos, & eorum dicta. Et disp. 3. cap. 3. Quam invidiosè (inquit) novi dogmatis fautores queruntur, per Iansenij latus unquam S. Dominici familiam peti! Quam importunè jactant eandem esse utriusque causam, nec illum Tridentina Synodi fulminibus percipi posse, quin isdem physica prædeterminationis assertores omnes ambrantur! Hoc in circulari apud imperitos & mulierculas debilaterant; hoc in publicis Doctorum concertationibus urgent acerrimè; hoc in libellis, quos tam frequentes emittunt in lucem, magno verborum apparatu ac pompa, cum omnibus expostulant. At istud tamen falsitatem omnem superat, & ab iis cum stomacho ridetur, quibus utraque opinio nota est atque perspecta.*

Similia habet P. Martinonius in Anti-Iansenio paginâ 708. ubi hæc scribit: *Hanc esse Thomistarum & Jesuitarum causam qui dicunt, errant, vel ipsis Thomistis judicibus. Nulla est ex illis quinque propositionibus ad Summum Pontificem missis, ut eas speciali censura notare dignetur, quam duo illi Ordines non damnent, & Censurâ dignam judicent: nulla, cujus oppositum sibi certum esse non profiteantur: nulla denique, quam urriusque familie Theologi, quoique de his rebus scripserunt, non graviter infestati sint. Item paginâ 131. profertur gratiam efficacem, quam docent Thomistæ, non necessitate voluntatem, sicut eam quam admittit Iansenius: Si falsum est (inquit) D. Augustinum docuisse gratiam necessitate voluntatem, & amissam esse libertatem indifferentiam, consequens est, fixa confessionem Adversarij, sententiam de electione & reprobatione independentem à præscientia operum, esse alienam à mente D. Augustini. Atqui evidens est, ut alibi ostendimus, Augustinum non ita docuisse, ut neque ullum alium Doctorem Catholicorum ante Iansenium: ne ipsos quidem assertores physica prædeterminationis, qui nihilominus volunt gratiam non inferre necessitatem voluntati, sed salvam manere libertatem indifferentiam, qua non perit per peccatum originale, detestantur; doctrinam contrariam, ut errorè Lutheri in libro de servo arbitrio, & Calvinii libro 2. Inst. cap. 2. & 3. damnatum à Tridentino sess. 6. cap. 5. & can. 4. & 5.*

His adjungo Stubrochium in notis in primam Pauli Irenæi disquisitionem, ubi illi respondens, hæc habet: *Multa effundis, vel effuris absque & heterodoxa, v. g. Iansenium rectè sensisse, ac unam duntaxat gratia efficacis asserionem ab illo astrui: Thomistica, inquis, falleris ex ipsius Iansenij confessione. At (inquis) Innocentius &*

136.

137.

138.

viva